

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 460 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining innovatsion pedagogik kompetentligini rivojlantirish mexanizmi	10
<i>Mirzaraxonova Maftuna Ibroximjon qizi</i>	
Elementlarini integratsiya qilish: nazariy va amaliy yondashuv	13
<i>Ne'matov Karimjon Shavkat o'g'li</i>	
O'qish savodxonligi darslarida kitobxonlik kompetensiyasini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari ...	19
<i>Mahmudova Shoirra Shavkat qizi</i>	
O'zbek milliy musiqasi asosida talablarda estetik did va ijro madaniyatini rivojlantirish metodikasi.....	25
<i>Gadoyeva Muborak Jumaqulovna</i>	
O'quvchilarning yozuv kompetensiyasini baholash mezonlarini takomillashtirish masalalari.....	30
<i>Abdurashidova Xafiza Abdurashidovna</i>	
Xurshid Do'st Muhammad qissalarida rivoyatchi strategiyasi.....	34
<i>Uzoqova Nargiza Yuldosh qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirishda innovatsion texnologiyalarining ahamiyati	37
<i>Eshpulatov Shakir Nabiyevich, Ahrorova Ozoda Amriddinovna</i>	
"Xonada o'simliklarni o'stirish" intellekt xaritasi (Mind Map) yordamida o'quvchilarda ekologik tarbiya va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	41
<i>G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda amaliy mashg'ulotlarning tashkiliy-pedagogik jihatlari.....	46
<i>Joldasov Ixtiyor Suyundikovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda iqtisodiy tarbiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari	50
<i>N. Asadov</i>	
Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda kreativ kompetentlik va kasbiy muvaffaqiyat o'rtasidagi bog'liqlik mezonlari.....	53
<i>G. Xamidova</i>	
Gamifikatsiya elementlarining bakalavr talabalarini raqamli resurs yaratishga motivatsiyasiga ta'siri	56
<i>Maxkamova Dilshodaxon Xabibjon qizi</i>	
The Influence of Family Parenting Style on the Formation of Primary School Students' Personality	59
<i>Berdiyeva Mohloroyim Mirzohid qizi</i>	
Noto'liq oilalardagi onalarning tarbiyaviy uslublari va farzandlarining ijtimoiy-psixologik moslashuvi (O'zbekiston namunasida).....	64
<i>Ismoiljonov Ravshan Baxtiyor o'g'li</i>	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	69
<i>Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna</i>	
Matematika ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning metodik asoslari.....	73
<i>Mirzayeva Shahlo, Qodirova Muattar Ithom qizi, Rovshanova Yulduz Shovkat qizi</i>	
O'qishga motivatsiya tushunchasi uning nazariy-psixologik tahlili.....	77
<i>Azimova Rushana Zokirjon qizi</i>	
Oliy ta'lim talabalarida akademik prokrastinatsiyaning prediktorlari: akademik motivatsiya, umid va shaxs xususiyatlari	81
<i>Shodiboyev Shohruh Shuhrat o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi markazlar integratsiyasini ta'minlash metodikasi.....	86
<i>Qahhorova Sevara Alimardonovna</i>	
O'quvchi-yoshlarni virtual olam ta'siridan himoya qilishning nazariy asoslari.....	90
<i>Isayeva Gulii Parpiyevna, Ravshanov Umidjon Abdiqodir o'g'li</i>	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik tafakkurni oshirishda mantiqiy masalalarning o'rni	93
<i>Xilvatova Go'zal Sultonovna</i>	
Pedagogika tarixini o'qitishda talabalarda tarixiy tafakkurni rivojlantirish	97
<i>Jurayev Bobomurod Tojiyevich</i>	
Bolalarda ona tilida tinglash hissini rivojlantirish usullari	101
<i>Nurmatova Muxlisa Akmal qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida ingliz tilini o'qitish samaradorligini oshirish (Kahoot, Quizlet va Moodle platformalari misolida)	106
<i>Yusupova Shahnoza Abduxafizovna</i>	
Sport maktablarida 16–18 yoshli nayza uloqtiruvchi sportchi-qizlarda portlovchi kuchni rivojlantirish	111
<i>Tursunova Surayyo Botir qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida pedagog kadrlarning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta'minlashda "Kasbiy rivojlanish kuni" va "Kasbiy rivojlanish soati" tadbirlari: amaliyot tahlili	115
<i>Gaffarov Azizjon Muhammadsaidovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarining faoliyatini samarali tashkil etishning nazariy jihatlarini (Learning outcomes) asosida	124
<i>Rabbimova Shaxnoza Soyib qizi</i>	
Bo'lg'usi o'qituvchilarda axloqiy madaniyat fazilatlarini qaror toptirishning pedagogik mexanizmlari	128
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Yengil atletikachilarning musobaqa jarayonida tibbiy-pedagogik monitoringini takomillashtirish	132
<i>Mamadaliyev Abror Akbarjonovich</i>	
Sun'iy intellekt yordamida rus tilini o'qitish va uning samaradorligi	137
<i>Yagafarova Nazilya Rafailovna, Nazarov Sardor, Onorboyev Kamronbek</i>	
O'quvchilarda ilmiy dalillarni tahlil qilish va xulosa chiqarish kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi	142
<i>Baymurotova Mukaddas Xamdorovna</i>	
Ilmiy muxokamalarda pragmatik kompetentlikning roli	150
<i>Eshbo'riyeva Aziza Muhiddinovna</i>	
Talabalarda kognitiv-pragmatik kompetensiyalarni rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni	155
<i>To'rabekova Aziza Mirzabek qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda motivatsiyani shakllantirishda interaktiv metodlarning o'rni	159
<i>Qamchibekova Roziyaxon Xasanboy qizi</i>	
Проблема разграничения понятий "концепт" и "понятие" в современной лингвистике: лингвосомиотический и когнитивно-дискурсивный анализ	164
<i>Якунина Ангелина Алишеровна</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida amaliy bezak san'ati naqsh elementlarini raqamli qayta ishlash va arxivlashtirish	169
<i>Jabbarov Rustam Ravshanovich</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining yozuv kompetensiyasini rivojlantirishda Design Thinking texnologiyasining metodik imkoniyatlari	176
<i>Amanbayeva Oydin Urazali qizi</i>	
Tez qalamchizgi mashqlarida psixologik-pedagogik yondashuvlarning ahamiyati	181
<i>Suyunov Navro'z Alisher o'g'li</i>	
Innovatsion yondashuv orqali bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish konsepsiyasi	186
<i>Xalilov Lenar Shevketovich</i>	
Tarbiya fani asosida o'quvchilarda huquqiy kompetentlikni rivojlantirish imkoniyatlari	190
<i>Jumanova Xafiza Xoliqulovna</i>	
Samarqand arxitektura-qurilish instituti va shahar infratuzilmasi rivojlanishi o'rtasidagi bog'liqlik (1950–1990-yillar)	195
<i>Abulqosimova Dildora Asrorovna, O'ralov Sodiqjon</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bolalar ta'limida ikkilamchi cheklovlarni kamaytiruvchi ta'lim texnologiyalari	199
<i>Qo'ziyeva Shahnoza Muhammadsoli qizi</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	O'quvchilarda milliy g'oya va mafkurani rivojlantirishda mumtoz musiqaning o'rni va ahamiyati 202 Baymanova Feruza Abralovna	202
	Ommaviy jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil etishning pedagogik asoslari 207 Xayitova Ulfatoy Tursunovna	207
	Yuqori sinf o'quvchilarida ijtimoiy faollikni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari 211 Turg'unboev Sirojiddin Faxriddinovich	211
	Muhandislik ta'limida Bernulli va Puasson taqsimotlarini texnologik jarayonlar misolida o'qitish metodikasi... 216 Qo'ziboyeva Nozima Yoqubjon qizi, Maxmanazarov Sardor Toirjon o'g'li, Saydullayev Asadbek Xayrullo o'g'li	216
	Психолого-педагогические основы обучения теме “производная” в курсе алгебры и начал анализа президентской школы 225 Шахноза Холмуродова Зоир кизи	225
	O'qish savodxonligi darslarida Bloom taksonomiyasi va 4K kompetensiyalarining integrativ modeli 234 Farsaxonova Mastura Jalol qizi	234
	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim sifatini baholash mezonlari va monitoring tizimini takomillashtirish: indikatorlar asosidagi boshqaruv modeli 241 Jo'rayeva Dilrabo Kamoliddin qizi	241
	Maxsus mashqlar yordamida start tezligini oshirish metodikasi 244 Sitara Elova Axmatqulovna, Panjiyeva Gulzoda Eshdaviyat qizi	244
	Amudaryo foreli (Salmo trutta oxianus) O'zbekiston hududida tarqalishi va ekologiya ta'siri..... 248 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Sevinch Sirojiddinova, Qurbonazarova Marjona Zokirovna	248
	Suv va quruqlik muhitiga moslashgan amfibiyalarda adaptatsiya xususiyati 251 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Axmatmatova Feruza Shamsiddin qizi, Qo'ldoshova Ruxshona Navro'z qizi	251
	O'zbekistonda tarqalgan kaptarsimonlar xilma-xilligi, ularni tarqalishi, biologik xususiyatlari va amaliy ahamiyati 255 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Jasmina Baxtiyor qizi, Saidova Dilnoza Rustamovna	255
	Surxondaryo viloyatidagi qo'lqanotlilar turlarining morfologik tasnifi va hududiy farqlari 259 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Yarashova Sarvara Islomovna, Bahromova Shahzoda Abduqodirovna	259
	Игровые технологии как средство активизации коммуникативной деятельности учащихся на занятиях по русскому языку 267 Халикова Гульбахор Исановна	267
	Yoshlarni pedagogik kasbga yo'naltirish ishlarini o'rganishning konseptual va metodologik asoslari 270 Matkarimova Muxabbat Abuovna	270
	O'qish savodxonligini baholovchi topshiriqlar turlari 277 Rasulova Mushtariybonu	277
	Qoraqalpog'istonning shimoliy tumanlaridagi bolalarda tashqi nafas olish tizimi xususiyatlari 281 Orazbaeva Navbaxor Mratbaevna	281
	“Kompyuter tarmoqlari” fanini o'qitishda dasturiy-didaktik vositalardan foydalanish 285 Muqimov Shahzodbek Ixtiyor o'g'li	285
	Yangi O'zbekiston: yangilanish va taraqqiyot omillari (Qashqadaryo viloyati misolida)..... 288 Shomirzayev Maxmatmurod Xuramovich, Safarova Sevara Saloxiddinovna	288
	Raqamli ta'lim strategiyalaridan foydalanib o'qish samaradorligini oshirish 294 Narzullayeva Gulzira Xayrullo qizi, Abdusottarova Farog'at Olimjon qizi	294
	Oliy ta'limda “Zoologiya” kursini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish (“umurtqali hayvonlar” misolida)..... 299 Xonnazarova Mamlakat To'lqinovna	299
	Oliy ta'lim muassasalarida ommaviy sportni rivojlantirish strategiyalari 303 Xudoyberganov Javlonbek Soatboy o'g'li	303
	Accommodating a Teenage English Learner With Tourette-Related Stammering in Uzbekistan State Multilevel Test Preparation: A Single-Case Study 307 Yulduz Sultanova	307
	Yengil atletikada to'siqlar osha yugurish texnikasini takomillashtirish va o'rgatish uslubiyati 313 Chariyev Ulug'bek Abdujabbarovich, Radjabov Jaxongir Furkatovich	313

The Interaction of Language and Culture in Intercultural Conflict Communication	317
Gulnoza Khushnazarova	
O'smir shaxsida o'zini o'zi tushunish psixologik muammo sifatida.....	321
Mahmudov Abdurasul	
O'quvchilar nutqida milliy-madaniy leksik birliklarni qo'llashga o'rgatishda semantikashtirish	325
Tursunova Javhar Bakir qizi	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida boshlang'ich ta'limda matematik madaniyatni shakllantirish: Qori Niyoziy merosi asosida.....	329
Axmedova Nargiza Toychibekovna	
A2 darajadagi o'quvchilarda kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirishda adaptiv yondashuvning roli	333
Nezametov Zuxra Axmadovna	
Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik kasbga ijodiy munosabatni tarbiyalashning nazariy asoslari.....	336
Axmatov Ibrohimjon Furqat o'g'li	
Voyaga yetmaganlar profilaktikasida maktab, oila va mahalla hamkorligining zamonaviy holati va diagnostikasi	340
Japparbergenova Indira Bayramovna	
Yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishni pedagogik tizimini takomillashtirish	344
Amankosova Dinara Gabitovna	
Innovatsion usullar vositasida maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalar nutqini rivojlantirish.....	348
Mamatova Aziza Bo'riboyevna	
Dzyudoning olimpiya o'yinlaridagi o'rni va ahamiyati	353
Jaxongir O'razbayev Temur o'g'li	
Umumta'lim maktab o'quvchilarida milliy va umuminsoniy qadriyatlarga integratsiyalashgan harbiy tarbiyaning ilmiy-nazariy asoslari.....	356
A'zamov Inom Salimjonovich	
The Role of Digital Platforms in Developing Students' Independent Learning Competency.....	360
Jo'rayeva Zamira Ishmuminovna, Uraqova Shaxlo Turdiyevna	
Shaxsiy ta'lim trayektoriyasi tushunchasining pedagogik-psixologik mohiyati	365
Toshpo'latov Olim Panjiyevich	
"Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat markazlarining ta'lim jarayonlarini tashkil etish	370
Bektemirova Asilabonu Akmal qizi	
Kreativ ta'lim texnologiyalari asosida talabalarda innovatsion kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish	374
Sariboyev Nurali Abdunazarovich	
Bolalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar va yosh xususiyatlari	378
Erkinboyev Muhammadqodir Nodirbek o'g'li	
Tasviriy san'at darslarida eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish.....	383
Xushvaqtov Abror Doniyor o'g'li	
Raqamli ta'lim muhitida zamonaviy o'qitish metodlari va interaktiv texnologiyalardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	387
Murodova Dilafro'z Matmurod qizi, Sattarova Bibijon Muzaffar qizi, Bekmurodova Muhayyo Uralbayevna	
Kredit-modul tizimida o'quv-me'yoriy hujjatlarni takomillashtirish borasidagi milliy va xorijiy tajribalar	391
Aralova Maxsuma Abdurahmonovna	
Yuqori sinf o'quvchilariga chet til o'qitish va o'rgatishda motivatsiyaning o'rni xususida.....	396
Atadjanova Shaxnoz Abbasovna, Ismoilova Feruza Salimjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda innovatsion metodlar	400
Axmedova Fayziniso Otabek qizi	
Bo'lajak pedagoglarning uzluksiz amaliy faoliyatida professional salohiyatini rivojlantirish yo'llari	403
Habibullayeva Muxlisaxon Yorqinjon qizi	

MUNDARIJA SOÐERJANIE CONTENTS

Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak texnologiya o'qituvchilarining PR kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi.....	406
J. B. Jumabayev	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	412
Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna	
Biologiya ta'lim jarayonida ilg'or hamda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llash.....	416
Mo'minov Dilshod Yaxshiboy o'g'li	
Oliy ta'limda masofaviy ta'limning pedagogik-psixologik xususiyatlari	420
Mutalibova Muqaddasxon Abdunabi qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda raqamli platformalar orqali kiberxavfsizlik madaniyatini shakllantirish	423
Nazarmatova Dilshoda Umarali qizi, Saminjonova Sevaraxon Axmadjon qizi, Abdihakimova Muqaddas Fahridinova, Matsapayeva Nigora Satbay qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining etnopedagogik kompetentligini shakllantirishda milliy hunarmandchilik va xalq amaliy san'atining didaktik imkoniyatlari	428
Pardayeva Gulchexra Safarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning bilish kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik asoslari	432
Qipchaqova Sevinchxon Farxodjon qizi	
Maktabgacha ta'lim boshqaruvida ERP tizimlarini integratsiyalashning proaktiv modeli.....	436
Raxmatillayev Oyatillo Zikrillayevich	
Maktabgacha ta'limda rivojlantiruvchi markazlarni tashkil etish va loyihalashtirish	439
Sadikova Shoista Akbarovna, Yangiboyeva Salomat Samandarovna, Yangiboyeva Sevinch Samandarovna	
Milliy hunarmandchilik buyumlarini yasash orqali o'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirish	442
Xayitov Jonibek Xolboboyevich, Nabijonova Nilufar Nabijon qizi	
Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish.....	446
Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li	
Сравнительно-типологический анализ юмора и гуманизма в творчестве Гафура Гуляма и Марка Твена.....	451
Абдумунинова Махлиё	
Особенности фонетико-фонематической речи (качественные и количественные) у младших школьников с речевыми расстройствами.....	453
Заирова Н. Б.	

O'QUVCHILAR NUTQIDA MILLIY-MADANIY LEKSIK BIRLIKLARNI QO'LLASHGA O'RGATISHDA SEMANTIKLASHTIRISH

Tursunova Javhar Bakir qizi

A. Avloniy nomidagi PMMI tayanch doktoranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'quvchilar nutqini rivojlantirishda milliy-madaniy leksik birliklarning o'rni hamda ularni semantikashtirish usullari ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Tadqiqotda milliy qadriyatlar va madaniy tushunchalarni ifodalovchi leksik birliklarning o'quvchilar nutqiy kompetensiyasini shakllantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, til va madaniyatning uzviy bog'liqligi lingvokulturologik yondashuv asosida ochib berilib, o'quvchilarning kommunikativ faoliyatini rivojlantirishda semantik komponentlarning roli asoslangan. Maqolada nutq mashqlari orqali milliy-madaniy birliklarni o'zlashtirishning samarali usullari ham ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar: semantikashtirish, o'zbek tili, o'quvchi, milliy-madaniy birliklar, semantik komponent, leksika, nutq mashqlari, kompetensiya.

Abstract: This article scientifically examines the role of national-cultural lexical units in the development of students' speech and the methods of their semanticization. The study highlights the importance of lexical units expressing national values and cultural concepts in the formation of students' speech competence. In addition, the inseparable connection between language and culture is explained through a linguacultural approach, emphasizing the role of semantic components in developing students' communicative activity. The article also presents effective methods for mastering national-cultural lexical units through speech exercises.

Key words: semanticization, Uzbek language, student, national-cultural units, semantic component, lexis, speech exercises, competence.

Аннотация: В данной статье научно анализируется роль национально-культурных лексических единиц в развитии речи учащихся, а также методы их семантизации. В исследовании раскрывается значение лексических единиц, отражающих национальные ценности и культурные понятия, в формировании речевой компетенции учащихся. Кроме того, на основе лингвокультурологического подхода освещается неразрывная связь языка и культуры, обосновывается роль семантических компонентов в развитии коммуникативной деятельности учащихся. В статье также представлены эффективные методы усвоения национально-культурных единиц посредством речевых упражнений.

Ключевые слова: семантизация, узбекский язык, учащийся, национально-культурные единицы, семантический компонент, лексика, речевые упражнения, компетенция.

KIRISH

Maktab ta'limining o'zbek tili darslarida o'quvchilarning nutqi faol shakllanadigan ularda dunyoqarash kengayadigan muhim pedagogik bosqich hisoblanadi. Kuzatishlar shuni ko'rsatdiki, o'quvchilar nutqida milliy-madaniy leksik birliklarning qo'llanilishi va ularning ma'no qatlamini tushunishidagi muammolar talaygan. Bu esa o'z navbatida nutqning milliy bo'yoqdorligi yo'qolishida va "shablon" muloqotning shakllanishiga olib keladi. Bu muammoning yechimini topish dars jarayonida milliy-madaniy materiallar bilan ishlash muhimligini ko'rsatadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Milliy-madaniy birliklarni til o'qitish metodikasiga tatbiq etish masalasi quyidagi fundamental asarlarda o'z aksini topgan:

Jahon ta'limida tilni madaniyat bilan uyg'unlikda o'qitish metodikasi quyidagi asarlarda shakllantirilgan:

Michael Byram ^[1] o'zining "Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence" nomli asari bilan til o'qitish metodikasiga katta hissa qo'shdi. Muallif til o'rganuvchining "madaniy kompetensiyasi"ni baholash mezonlarini ishlab chiqqan.

C.Kramshch [4] "Context and Culture in Language Teaching" asarida O'quvchi nutqida madaniy birliklarni semantikashtirishda kontekstning rolini pedagogik jihatdan asoslab bergan.

Robert Ladoning [8] "Linguistics Across Cultures: applied linguistics for language teachers" asari esa madaniyatlararo farqlarni til o'qitishda qanday hisobga olish kerakligini ko'rsatgan ilk metodik asarlardan biri.

MDH hududida til darslarida "madaniyat orqali tarbiyalash" g'oyasi quyidagi asarlarda tizimlashtirilgan:

E.I. Passovning [7] "Программа-концепция коммуникативного иноязычного образования Program-ma-konseptsiya kommunikativnogo inoyazichnogo obrazovaniya" nomli asarida tilni shunchaki grammatika emas, balki "madaniyat sifatida o'qitish" metodikasi taklif etilgan.

V.G. Kostomarov, E.M. Vereshaginning [3] "Язык и культура" asari xorijiy va ikkinchi tilni o'qitishda eng muhim chunki muallif tilni shunchaki belgilar tizimi emas balki xalq madaniyati, tarixi va dunyoqarashini o'zida saqlovchi jonli xazina deb ta'riflaydilar. Milliy-madaniy leksikani darsda qanday tushuntirish (semantikashtirish) metodlari ilk bor shu asarda berilgan.

V.A. Maslovaning [5] "Лингвокультурология" asari garchi nazariy bo'lsa-da, bu darslik pedagoglar uchun tildagi stereotip va etalonlarni o'quvchilarga tushuntirishda asosiy qo'llanma bo'lib xizmat qilmoqda.

O'zbek tili darslarida milliy-madaniy birliklarni o'qitish va metodik ta'minot masalasi quyidagi asarlarda tadqiq etilgan:

N. Mahmudov [6] "Tilning mukammal tadqiqi yo'llarini izlab..." asarida tilning milliy-madaniy tabiati va uning ta'limdagi o'rni metodologik jihatdan ochib berilgan.

B. To'xliyev [10] "O'zbek tili o'qitish metodikasi" asarida darslikda milliy-madaniy leksika bilan ishlash, lug'at boyligini oshirishning pedagogik texnologiyalari ko'rsatilgan.

E.M. Vereshagin va V.G. Kostomarov asarlarida milliy leksikani semantikashtirishning umumiy metodik asoslari yaratilgan bo'lsa, B. To'xliyev va N.Mahmudov kabi o'zbek olimlari bu g'oyalarni o'zbek tili darslarining o'ziga xos xususiyatlariga (masalan, turkiy tillarga xos bo'lgan frazeologizmlar va milliy kiyim-kechak nomlariga) moslashtirganlar.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Semantikashtirish - bu o'quvchiga notanish bo'lgan lisoniy birlikning ma'nosini aniqlash, tushuntirish va uni xotirada mustahkamlashga qaratilgan metodik jarayondir. Biz milliy-madaniy leksik birliklarni o'quvchilar nutqida qo'llashga o'rgatishda semantikashtirish uchun quyidagi usullarni taklif qilamiz:

- Alohida leksik birliklarni semantiklash** - ya'ni, bu so'zning milliy xususiyatini aniq ko'rsatadigan kontekst (vaziyat) asosida tushuntirish;
- Milliy o'ziga xos so'zlarni lug'oviy taqqoslash orqali semantiklash** - ruscha-o'zbekcha, o'zbekcha-ruscha yoki izohli lug'atlar yordamida;
- Madaniyatshunoslikga oid izohlardan foydalanish** - milliy-belgilangan leksik birliklarni to'g'ri semantiklashda yordam beradi;
- Vizual ko'rgazmalardan foydalanish** - ya'ni milliy-belgilangan leksik birliklarni ko'rgazmali materiallar orqali tushuntirish;
- Tasviriy va og'zaki materiallarning bir-birini to'ldiruvchi metodikasidan foydalanish** - bu milliy-belgilangan leksik birliklarni chuqur va aniq tushunishga yordam beradi.

Milliy-madaniy leksik birlikni o'rgatishda kontekst juda katta ahamiyatga ega, chunki bu so'zning real nutqda qanday ishlatilishini ko'rsatadi. Shuningdek, kontekst quyidagilarni o'quvchiga taqdim etadi:

- So'z va tushuncha o'rtasidagi bog'lanishni osonlashtiradi (ko'rgazmali bo'lsa)
- so'zning ma'nolar doirasi, u bilan birga keladigan so'zlar haqida aniq tasavvur beradi;
- gapni to'g'ri tuzish va frazeologik birliklardan foydalanishga yordam beradi;
- so'z qanday vaziyatda ishlatilishini va qaysi uslubga tegishli ekanini tushuntiradi;
- o'quvchilarni qiziqtiradi, his-tuyg'ularini uyg'otadi va eslab qolishni yengillashtiradi;
- fikrlash faoliyatini faollashtiradi.

Shuni ta'kidlash kerakki, hatto eng mukammal autentik matn ham milliy-madaniyatga xos so'zning barcha ma'nolarini ochib bera olmaydi. Shu bois, o'zbek tilini ikkinchi til sifatida o'rgatish metodikasida madaniyatshunoslikka oid izohlardan foydalanish eng maqbul usul hisoblanadi. Mamlakatshunoslikga oid izoh an'anaviy so'z izohidan farq qiladi. Unda milliy-madaniy so'zning:

1. Barcha ma'nolari ochiladi (lug'aviy+ko'chma+ramziy);

2. Sinonimlari bilan taqqoslanadi;
3. Antonimlariga qarama-qarshi qo'yiladi;
4. Ma'nosi mavzu guruhiga ajratiladi.

Masalan: non so'zini oladigan bo'lsak, o'zbekistonda non qadimdan muqaddas hisoblanadi. Nonni oyoq ostiga tashlash gunoh hisoblanadi. To'y va marosimlarda ham non alohida o'rin egallaydi. Ma'nolari:

1. **Lug'aviy:** bug'doy, un, suv, tuzdan tayyorlanadigan asosiy taom.
2. **Ramziy ma'nosi:** muqaddaslik, rizq, hayot timsoli (non topmoq, shu xonadondan non yedi)
3. **Sinonimlari:** rizq, taom, ovqat
4. **Antonimlari:** ochlik, qashshoqlik.
5. **Mavzu guruhi:** milliy taomlar, qadriyatlar.

Shuningdek, milliy-madaniy leksik birliklarni semantiklashda o'quv-metodik majmualarning glossariylarini ishlatish ham samarali emas. Chunki ular odatda darslikning oxirida alifbo tartibida joylashadi va har kungi o'quv jarayonida undan foydalanish noqulay bo'ladi. Bundan tashqari, glossariylarning lug'ati boshqa madaniyat vakillariga mo'ljallanmagan bo'lib, yetarli axborotga ega emas.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbek tilini o'rgatishda, bir tilga mo'ljallangan izohli lug'atlarni qo'llash albatta samarali, chunki ushbu lug'at fonetik, leksik, grammatik va lingvo mamlakatshunoslikka oid minimal ma'lumotlarni uyg'unlashtiradi. Biroq bunday lug'atlarni qo'llashda o'qituvchidan qo'shimcha lingvomamlakatshunoslikka oid ma'lumotlarni, ayniqsa o'quvchilar va ularning til hamda madaniyat bilan bog'liq bilimlarini hisobga olgan holda tushuntirib berishni talab etiladi.

Milliy-madaniy leksikalarni semantiklashtirish uchun yana bir muhim jihat - bu mamlakatshunoslikka oid lug'at tuzish hisoblanadi. Lingvomamlakatshunoslik lug'atlar (filologik lug'atlar turidan)ning asosiy xususiyati - til va madaniyat fenomenlarini bitta birlikda ifodalashdir.^[9]

Lingvomamlakatshunoslikka oid ma'lumotlar lug'ati ikki til va ikki madaniyatga oid milliy-madaniy birliklar lug'atini o'z ichiga oluvchi, tematiklashritilgan holda pedagogik asosda yaratiladi. Maqsadi - til fonidagi muhim semantik bo'laklarni (ekivalent bo'lmagani, milliy-madaniyatga xos bo'lgan so'zlar) aniqlash va izohlashdir. Lingvomamlakatshunoslikka oid ma'lumotlar o'quvchilarning milliy madaniyatga oid mamlakatshunoslik bilimlarini tizimlashtiradi, o'quv jarayonini faollashtiradi, o'quvchilarni mustaqil ravishda turli ma'lumotlarga murojaat qilishga undaydi.

Milliy-madaniy leksikaning kiritilishi jarayonida o'quvchilarning ongida aniq predmetga oid bog'liqlikni shakllantirish uchun vizual vositalar muhim ahamiyatga ega. Milliy-madaniy semantik komponentga ega so'zlarni kiritish va semantiklashda ko'rgazmalilikdan foydalanish so'zning o'z tabiatidan kelib chiqadi. Lingvomamlakatshunoslikka oid ma'lumotlar nafaqat so'zlarda, balki ko'rgazmali tasvirlarda ham mujassamdir.

E.M. Vereshchagin va V.G. Kostomarov^[2] so'z mazmunining qanchalik to'liq o'zlashtirilishiga qarab, leksikaning ko'z bilan semantiklashning bir nechta darajalarini ajratishni taklif qiladilar. o'rta bosqichda o'qitishda, leksik birliklarni tushuntirish jarayonida foydalaniladigan tasvirda o'quvchilarning ona madaniyatidan farq qiluvchi milliy madaniyat haqida ma'lumot bo'lishi kerak va u ko'z bilan semantiklashning milliyfon darajasiga taalluqli bo'ladi.

Milliy-madaniy semantik komponentga ega leksikani semantiklashda muhim metodik usullardan biri - tasviriy va og'zaki materiallarning bir-birini to'ldiruvchi metodikasidan foydalanish hisoblanadi. Gapirish jarayonida ko'rgazmali vositalardan foydalanish o'quvchining so'zlarni eslab qolishi va yangi so'zning semantikasi haqida tushuncha hosil qilishida muhim hisoblanadi. Shuningdek, tilni o'qitishda ko'rgazmalilikdan foydalanishda bir nechta talablar inobatga olinishi shart (masalan: tasvir aniq, tushunarli, oson qabul qilinadigan bo'lishi; o'quvchilarning yoshi va rivojlanish darajasiga mos kelishi va hokazo):

- 1) tasvir o'quvchilarning ijtimoiy ongiga xos bo'lgan tipik belgilarni ifodalashi zarur. Shuningdek, tasvirdagi grafik uslublar o'quvchining e'tiborini aynan semantiklanishi ko'zda tutilgan obyektning xususiyatlariga, ya'ni o'rgatilayotgan mamlakatshunoslik tafsilotlariga qaratilishi kerak;
- 2) lingvomamlakatshunoslik xarakteridagi ko'rgazmali material leksik fonning asosiy semantik qismlarini aks ettirishi lozim, lekin haddan tashqari detallar bilan boyitilmasligi kerak;
- 3) o'quv jarayonidagi ko'rgazmali vositalar dars mavzusini mustahkamlashda o'quvchilarga tushunarli bo'lib borishi kerak. Tasvirdan matnga va matndan tasvirga murojaat qilish orqali qabul qilish jarayonida o'quvchilar nafaqat obyekt haqida umumiy taassurotga ega bo'ladilar, balki tasvirning mohiyatini anglaydilar.

Yuqoridagi talablar ko'rgazmalilikning lingvomamlakatshunoslik maqsadlarida foydalanishga tayyorligini belgilaydi.

Milliy-madaniy leksik birliklarning shakli va mazmunini egallashga qaratilgan til mashqlari guruhida ikki kichik guruhni ajratish mumkin:

Milliy-madaniy semantik komponentga ega leksik birliklar shaklini egallashga yo'naltirilgan mashqlar guruhi: Masalan:

1. Tinglang va takrorlang!
2. Talaffuzga e'tibor bering!
3. So'zdagi urg'uni e'tiborga oling!.

Milliy-madaniy leksik birliklar mazmunini egallashga qaratilgan mashqlar guruhi: Masalan:

1. Quyidagi so'zlarning lug'atdagi ta'riflarini qidiring!
2. Matndan qaysi so'zlar quyidagi ta'riflarga mos keladi?
3. Quyidagi so'zlar (milliy-madaniy xususiyatga ega)ga izoh bering va so'ng izohlaringizni lug'atdagi ta'riflar bilan solishtiring! Ta'riflaringiz tayyor bo'lgach, o'zbek tilidagi izohli til lug'atiga qarang.
4. Biror bir mavzuga doir milliy-madaniy komponentga oid so'z tanlanadi masalan, "Arpasini xom o'rmoq" so'zi o'z tilingizdagi qaysi tushunchaning ma'nosiga to'g'ri keladi?
5. Quyidagi so'zlarning o'zbeklar hayotidagi o'rnini tushuntirishga harakat qiling!

Ushbu kichik guruhdagi til mashqlari til o'rganuvchilarga noma'lum bo'lgan o'rganilayotgan mamlakat madaniyatiga xos predmetlar va hodisalar haqidagi tushunchalarni o'zida shakllantirishda va yangi leksikaning milliy-madaniy semantik qismlarini egallash hamda o'zbek va rus tillaridagi so'zlarning leksik fonidagi farqlarni o'zlashtirishda foydali hisoblanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Milliy-madaniy materiallardan foydalangan holda nutqni o'stirish jarayonida milliy belgili leksik birliklarni darsliklarga kiritish va ularni chuqur semantiklashtirish o'quvchilarning milliy til madaniyatini rivojlantirishda, milliy o'zlikni mustahkamlashda katta ahamiyatga ega. 5-8-sinf o'zbek tili darsliklari bunday materiallarni o'rgatish uchun qulay platformadir. Ushbu darsliklarda milliy-madaniy so'zlarni taqdim etish, ular asosida nutq mashqlarini tashkil qilish o'quvchilarning nutqini boyitish, tilni chuqur anglash va milliy qadriyatlarga hurmat uyg'otish imkonini beradi. Bu jarayonda ananaviy lug'at ishi doirasidan chiqib, milliy-madaniy so'zlarning lingvokulturologik tahliliga o'tish o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularda milliy o'zlikni anglash tuyg'usini kuchaytiradi.

Shu o'rinqda bizning tavsiyalarimiz:

- o'zbek tili darslarida milliy-madaniy birliklar ishtirok etgan matnlarni ko'paytirish;
- semantiklashtirishda zamonaviy AKT vositalari va multimediali ko'rgazmalardan keng foydalanish;
- o'quvchilarning lug'at boyligini baholashda milliy bo'yoqdor so'zlarning nutqdagi ulushiga alohida e'tibor qaratish maqadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Bayram.M. Teaching and assessing intercultural communicative competence. Multilingual matters. 1997. - P.17.
2. Верещагин Е.М, Костомаров В.Г. Лингвострановедческая теория слова. -М.: Русский язык, 1980. - 320 с.
3. Верещагин Е.М, Костомаров В.Г - "Язык и культура". М.:Русский язык 1990. -246 с.
4. Kramsch.C. Context and culture in language teaching. - New York.: Oxford University Press, 1993.-P. 306.
5. Маслова.В.К. Лингвокультурология. -М.: 2001. -208 с.
6. Mahmudov N. Tilning mukammal tadqiqi yo'llarini izlab...// O'zbek tili va adabiyoti. -T.: 2012.- B.10.
7. Пассов.Е.И. Программа-концепция коммуникативного иноязычного образования. М.: Просвещение 2000. -153с.
8. Robert Lado. Linguistics across cultures: applied linguistics for language teachers. University of Michigan Press, 1957. -P. 141.
9. Саяхова Л. Тематический словарь как основа отбора лингвострановедческих единиц//Третий Международный симпозиум МАПРЯЛ по лингвострановедению. Тезисы докладов и сообщений. Часть 1. - Одесса, 1989. -С. 158-159.
10. To'xliyev B, Shamsiyeva M, Ziyodova.T. O'zbek tili o'qitish metodikasi. O'quv qo'llanma. O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti, T.: 2006. - 192 b.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.